

פרוטוקול

מישיבה מיום 14.1.2010

כב' השופט (בדימוס) אורי גורן, יו"ר הועדה	<u>נוכחים:</u> חברי הועדה:
מר אביגדור קהלני	
כב' השופט (בדימוס) ד"ר גבריאל קלינג	
פרופ' ערן דולב	
גב' אסתר דומיניסיני	
עו"ד נחמה פרלמן	משקיף מטעם משהב"ט:
גב' ליאת ניקריטין, מר מאיר בינג	משקיף מטעם משרד האוצר:
מר יצחק פוקס	משקיף מטעם צה"ל:
מר אביהו דיסטלמן	מרכז הוועדה:

עו"ד יוסי לוי – היועץ המשפטי של	הופיע בפני הוועדה:
ארגון נכי צה"ל	
מר שמעון נבון – יו"ר הוועד הארצי של	נוכחים נוספים:
ארגון נכי צה"ל	
מר חיים בר – יו"ר ארגון נכי צה"ל	
מר עידן קליימן, עו"ד	
מר אורי יבלונקה- עוזר דובר הוועדה	
גורמים נוספים	

יוסי לוי:

מה שאני רציתי לומר לכם, שאני חושב שהעדויות של מר דני בן-אבו ומר שמעון נבון ועידן, הן חשובות יותר בעיניי לפחות, ממספרים וטיעונים לוגיים של אנשים, אפילו כמוני. לכן, חשבתי שזה מאוד חשוב שתקשיבו לדברים האלה על רקע הדבר היחיד, בעצם, שאני רוצה להגיד לכם, והוא: שהדעת מאוד לא נוחה מהמנדט שניתן לכם. למה הדעת לא נוחה מהמנדט שניתן לכם? כי יכול להיות שיש במנדט שניתן לכם, משום הטעיה ומזה אני חושש. וכאן אני רוצה להזהיר אתכם. מה המנדט שניתן לכם? ניתן לכם מנדט לבחון את אמות המידה לזכאות אגף שיקום נכים, במטרה להביא לייעול וחסכון במערכת השיקום. בין היתר, לצורך המטרה, התבקשתם לבדוק אפשרות לאבחנה בין כאלה שנפגעו עקב פעולה בעלת אופי מבצעי, לבין כאלה שלא נפגעו עקב פעולה כאמור. יותר מזה, גם נתבקשתם לבדוק אפשרות לשחרר את אגף השיקום מעולם של עשרות אלפי נכים, בין 10% ל-30%. עכשיו, למה הדיעה שלי לא נוחה, כבודכם? בגלל שאני שואל, בוא נניח שהמסקנות שלכם באמת יובילו לחסכון וייעול. השאלה לשם מה? האם המיליארד שקל – נניח שזה יהיה מיליארד שקל שמדינת ישראל תחסוך כתוצאה מהמלצתכם – היא תעבור לקניית תותחים, למתקני התפלה? היא לא תעבור לזה. אמורה להיות, משום שאתם אמונים על התכלית. התכלית אמורה להיות, שכל חסכון וייעול יועבר לצורך שיקום נכי צה"ל, להיטיב את השיקום

של נכי צה"ל, במיוחד של הנכים הקשים.
איך תדעו, אתם חבריי הוועדה, שהייעול והחסכון שאתם תמליצו,
באמת ישמש לזה? איך אם לא תבדקו מדוע, בעצם, אגף השיקום,
או שיש כשל בשיקום נכים.
אתם תמליצו על ייעול וחסכון, רק לא תדעו דבר וחצי דבר, אם
הייעול והחסכון הזה, הם יובילו להטבת מצבם של הנכים
ושיקומם. כי היו כאן עדים חיים לפניכם, עוד לפני שהיו 50 אלף
נכים. האם העובדה שהיו פחות נכים, זה גרם להטבה?
לכן וועדה צריכה לבדוק איך הייעול והחסכון יובילו לתכלית. לא
תוכלו לדעת את זה, אם לא תבדקו מה הבעיה של הכשל.
מה, יכול להיות שכתוצאה מהייעול והחסכון שאתם תשיגו, הכסף
הזה יושקע במטרות שאתם אפילו לא מעלים בדעתכם?! למשל
תמיכה בישיבות? אולי? האם בשביל זה אנחנו עושים את הוועדה
הזאת? לא! ההתדרדרות, צריך לבדוק מה קרה בהתדרדרות
החמורה של טיפול בנכי צה"ל, ע"י אגף השיקום, במיוחד ב-20
שנים האחרונות. מה קרה כאן.
אגב, אני חוזר למה שאמר כאן עידן, כאיש אחד הם קמו. הם
ידעו, הם לא יכולים לסבול את הדברים שאומרים להם הנכים.
לא מה אני אומר, מה אומרים הנכים, הקשים. לא יכולים לסבול
את זה.
אני מאוד הערכתני מה אמר מנכ"ל משהב"ט היוצא, מר בוכריס.
מאוד הערכתני. בהגינותו, הוא בעצם אמר לכם שאגף השיקום
במשהב"ט, כשל בטיפול בנכי צה"ל. הוא לא קישר את זה
לתקציבים ולייעול. קראתי את זה בתשומת לב. הוא אמר: יש
משהו אחר. אני לקחתי, ישבתי 11-12 שעות עם הנכים, כדי
לשפר את השירות.

עכשיו, מה זה חשוב מה אני אומר. מה זה חשוב מה אומרים הנכים? צריך לקרוא את דו"חות מבקר המדינה, כבודכם! תקראו את דו"חות מבקר המדינה. אני מפנה אתכם לדו"ח מס' 59 (א) ממרץ 2009. ששם אומר מבקר המדינה שלא די בזה שבדו"חות הקודמים הצביעו על ליקויים קשים שלא תוקנו, אלא – אני אומר את זה, סליחה – שאגף השיקום שיקר לוועדה לביקורת המדינה, כי אמר שתוקנו הליקויים ומבקר המדינה בדק את מה שהם טענו שתוקן, ולא תוקן.

אני מפנה אתכם, אני אשלח לכם את הדו"חות של מבקר המדינה. מבקר המדינה אומר שאגף השיקום לא משקם.

לכן אני אומר, אולי מטעים אתכם? אולי כשהפנים צריכות להיות נשואות לצפון, מפנים את תשומת ליבכם למזרח. זה קרה לנו פעם באיזו מלחמה.

הצפון הוא: למה נכי צה"ל מרגישים נורא. למה הם מרגישים לא משוקמים. אז מה אמרו לכם? 'ייעול וחסכון' אמרו לכם. תייעלו, תחסכו מיליארד. זה יעזור לנכה הבא שיגיע? זה לא יעזור לו. תדעו לכם שזה לא יעזור לו.

עכשיו, אמר קוטי מור דבר שאני הייתי המום ממנו, כאשר קראתי את הפרוטוקול. הוא אמר: שהוא לא יכול לתקן את הוראות אגף השיקום, בגלל שהוא צריך להתייעץ עם ארגון נכי צה"ל. כתוב עלי ספר, בפרוטוקול שלכם.

ובכן, משנת 2000 אגף השיקום מתקן באופן חד-צדדי את הוראות האגף. כל התיקונים האלה רובם ככולם, פוגעים בנכי צה"ל, חוסכים משהו מהתקציב, ללא שום תיאום עם ארגון נכי צה"ל. ההפגנה שהיתה בנובמבר, בכלל לא נגעה לתוספת כספים. היא רק הגעה לדבר אחד: שכשמשנים הוראות אגף, שיעשו את זה

בתיאום עם ארגון נכי צה"ל, כמו שעשו 50 שנה! שר בטחון א' התחייב שזה לא יקרה יותר; שר בטחון ב' התחייב שזה לא יקרה יותר; שר בטחון ג' התחייב שזה לא יקרה יותר. הכל עלי ספר. מנכ"ל א' אמר אותו דבר. יוק. הסכמים צריכים לכבד. ולכן היתה ההפגנה. עכשיו, כתוצאה מההפגנה, אדם ישר ונקי לבב כמו בוכריס, ישב בראש השולחן, בצורה מסויימת גם, בניגוד לאנשים אחרים, והכתיב איך משהב"ט - הוא אמר לכם פה שלא מקיימים הבטחות והתחייבויות - איך משהב"ט הוא ניסה, יקיים, את ההסכם יקיים. אנחנו בוועדה הבאה, אני מקווה שניפגש ולא נאמר לכם שגם את ההסכם הזה לא קיימו. כי כבר יש נסיונות לאי-קיום של ההסכם. מה שקרה משנת 2000, כבודכם, אני לא מייצג נכים, אני מייצג רק את ארגון נכי צה"ל. אני קבעתי לעצמי קו שיכול להיות שבייצוג של נכים פרטניים, יכול להיות שיהיה ניגוד עניינים עם הארגון, ואני אינני מייצג נכים. אני מייצג רק את הארגון. אני משרת את הארגון משנת '92. אני משנת '92 עד שנת 2002, 2003, אולי הופעתי פעם אחת בבימ"ש, בעניינו של הארגון. מ-2002 אנחנו כל הזמן בבתי משפט, וכל הזמן שאנחנו בבתי משפט בגלל החלטות חד-צדדיות של אגף השיקום, אנחנו מנצחים בכל עתירה, או לבג"צ או עתירה מינהלית. בכל אחת! בג"צ 8487/03 בוטלו תקנות מפלות; בג"צ 1291/04 טענו שהוועדות הרפואיות מתנהלות באופן של ניגוד עניינים, מה שאמר לכם פה הרופא, תקנו את זה כדי שהם לא יתנהלו באופן של ניגוד עניינים; דרשנו שמשהב"ט יקיים חוק וישקם נכים בתחנות דלק, עפ"י חוק. בג"צ הורה לשקם. שוקמו? לא. יצא איזה נייר מתחת לשולחן של מנכ"ל משהב"ט, שגילינו אותו

אחרי שנה, שהורה לא לשקם. בניגוד לחוק. השופטת ביניש גערה במשהב"ט, איך מנכ"ל משהב"ט מורה משהו בניגוד לחוק, בג"צ 430/08; הסתבר שמשהב"ט, סליחה על הביטוי, גזל 165 מיליון שקל מנכי צה"ל, בגלל שהוא לא הצמיד כהלכה, עד שארגון נכי צה"ל גילה את זה. הורו למשהב"ט להחזיר את זה. משהב"ט לקח כסף מהנכים, לא הצמיד אותם כמו שצריך ודילג על הצמדות. הורה בג"צ להחזיר. ביקשנו רק שיחזירו את זה עם איזה ריבית. אנחנו מתדיינים עכשיו על שאלת הריבית. אותו דבר לגבי תקנות רפואיות. יש עוד ועוד עתירות. רק עכשיו אנחנו הגשנו עתירה לבימ"ש מינהלי על נושא של עזרה לזולת. איך שהוגשה העתירה, משהב"ט הודיע לבימ"ש המחוזי בת"א שהוא מחזיר את ההוראות לקדמותן, עד שיהיה דיון בעניין הזה.

אבל אנחנו ביקשנו את זה ב-10 מכתבים: תשאירו את המצב כמו שהוא, בואו נתדיין. לא, הם ביצעו הוראות חדשות. הלכנו לעתירה מינהלית. התשובה: החזרנו את המצב לקדמותו, עד שיהיה דיון. דיון יהיה? לא יהיה. אבל התקנות חזרו, כי היינו צריכים ללכת לבימ"ש.

אני לא רוצה להלאות אתכם, אני מפנה אתכם לפסקי דין שאשלח לכם. פס"ד דוקטורי מה אומר, מה אומרת השופטת פרוקצ'ה; מה אמר בן גוריון – אחד הדברים החשובים ביותר שיש לכם במנדט של הוועדה-

א. גורן, יו"ר: זה כבר אמרו לנו במצגת הראשונה.

יוסי לוי: לא על זה. דווקא אני רוצה לומר משהו אחר.

בן גוריון בדברי ההסבר לכנסת, לחוק, בעצם קבע את עקרון השוויון. זה מה שהוא קבע בחוק הנכים. מה שמנסים לעשות פה

בוועדה, זה לערער את עקרון השוויון.
איך לערער את עקרון השוויון? ע"י זה שחלק מהנכים אולי לא מבצעי, כן מבצעי. עד 30 יהיו כאן, ומעל 30 יהיו שם, מערערים את היסוד של החוק.
יש פס"ד מאוד מאוד מעניין, בג"צ 585, קלחמן נגד הרמטכ"ל. הבג"צ הזה אומר, שיצירת אבחנה בין חייל לחייל, יצירת האבחנה הזאת היא פגומה. אמנם זה לעניין אחר, אבל בבג"צ הזה בעצם אומר ביהמ"ש העליון, לא שבע רצון מנסיון לעשות אבחנה בין חייל לחייל.
אני מדלג, כפי שהבטחתי, אני רק אומר עוד משפט אחד ומילות סיכום. את הדברים שרציתי להגיד ונתתי את זמני לעידן, אני אשלח לכם בצורה מסודרת.
אנחנו מתדיינים, הרי, על שאלת המשקיפים. יש כאן משקיפים נכבדים, אני אומר באופן קטגורי: לא ייתכן, זה מנוגד, לפי דעתי, להנחיותיו של היועץ המשפטי לממשלה, שלאנשים הנכבדים האלה שאני מכבד אותם, יש מעמד שונה בפניכם, לעומת משקיף הארגון. במיוחד, בכל מה שנוגע למשרד האוצר. למה? הרי אנחנו, נכי צה"ל, מעוניינים בשיקום. משרד האוצר, אין לו יד ורגל בשיקום. יש לו יד ורגל רק בחסכון. יושב משקיף מטעם מדינת ישראל שעניינו אחד, ואתם לא שומעים מישהו שעניינו הוא אחר.
עכשיו, אני יודע שאם תוסיפו את ארגון נכי צה"ל, אולי תצטרכו לתת עוד. ואני מבין אתכם, אבל הם צריכים להיות בדיוק כמונו. משקיפים, יושבים כאן, בלי מעמד מיוחד, יש פה ניגוד עניינים. עכשיו, גם אם אין ניגוד עניינים, אני חושב שזה פוגם בלגיטימיות של הוועדה לכם. פוגם בה. כי התחושה גם מהמנדט,

גם מהמעמד המיוחד של המשקיפים, שכאן אנחנו מדברים על כסף, לא מדברים על שיקום.

גם הדברים שנאמרו – חוץ ממנכ"ל משהב"ט – ע"י אגף השיקום, הריח שלהם הוא ריח של כסף ולא של הבעיה הבוערת אצל כולנו.

אני מבקש פעם נוספת, מכם, לשקול את מעמדם של המשקיפים. אין לי התנגדות, דרך אגב, למעמדו של המשקיף של הצבא. אני חושב שנכי צה"ל הם איבר מאבריו של הצבא. למשהב"ט יש אינטרסים המנוגדים לאינטרסים, לעיתים, של הנכים. במיוחד, גם, למשרד האוצר. הצבא, אני חושב שהוא בעניין הזה נקי ותם לב. יש לו אינטרס אחד: שהילדים שלנו, של כולנו, כאשר הם הולכים לצבא, הראש שלהם יהיה בכיוון אחד בלבד ולא בשאלה האם יגיע לי או לא יגיע לי.

החיילים, הילדים, בדרך כלל לא איכפת להם מזה, אבל האמהות והאבות, איכפת להם מהדברים האלה ומסתכלים על זה. אני רוצה לסכם ולומר כך: למדו אותנו – אני מדבר למשפטנים בינינו – שהתכלית חשובה מעבר למילים. אני לא חושב שאתם יכולים לבצע את המנדט שניתן לכם, ללא התכלית העומדת ביסוד המנדט. אם התכלית היא רק חסכון, ליבי עליכם.

אם התכלית היא שיפור שיקומם של נכי צה"ל ע"י אגף השיקום, אתם צריכים לבדוק עוד דברים: מאיפה הכשל הזה נובע, אולי אם נקרא קצת את דו"חות מבקר המדינה, אנחנו נבין.

נקודה שניה, נורא מסוכן להפריד בין דם לדם. אני באופן אישי, יכול להגיד לכם שגם לוחם, גם מפקד, גם גולני, גם נלחמתי במלחמת יום כפור בקרבות קשים. הנכים שהגיעו הנה, נכים קרביים, להפריד בין דם לדם – אילו אם זה היה מוצדק, זו

משימה כל כך קשה שמה שהיא תגרום, זה לעדרים של עו"ד שיצטרכו לשבת ולהעביר אדם מהצד הזה של תעלת סואץ לצד הזה של תעלת סואץ. יגביר את המרירות, יסרב את הדברים, יעלה יותר כסף, ולכן, גם אם יש פגם מסויים בתחושה בלב, של היעדר האבחנה, היא עדיפה על אבחנה שתיצור מרירות, תעמיס על בתי המשפט ותעביר את כל המלחמה ממלחמת השיקום הקשה של הנכים, לאולמות בתי המשפט. תודה לכם.

א. גורן, יו"ר: תודה רבה. מר בר, אני רוצה להגיד לך שיש לכם יועץ משפטי

טוב. תודה רבה.

אני מודה לכולם באו היום, ותסמכו עלינו שאנחנו וועדה ציבורית ולא וועדה מטעם.

אני נועל את הישיבה.

הישיבה נעולה